

Tertúlia Política Industrial 2.0 amb Clàudia Canals 5 de novembre 2024

De la millor política industrial és la que no existeix (Gary Becker, Chicago, Premi Nobel) a Política industrial és imprescindible.

Segons l'Informe Draghi, la Política industrial ha de ser un eix clau de la Política econòmica europea.

3 motius principals darrera aquest renéixer de la necessitat de política industrial

1. Estem davant d'una nova revolució industrial. La nova indústria 4.0 canviarà com produïm i com consumim.

Indústria 4.0: una indústria on les màquines estan connectades; dades comparteixen al núvol; analitzem les dades i permet millors decisions; on aquests milions de dades permeten a les màquines aprendre (IA).

No hi som encara en aquesta nova indústria, però estan **irrompent amb força tecnologies que poden ser altament disruptives** i afectar de manera global a tots els sectors (General Purpose Technologies - **Tecnologies de caràcter General**).

A mitjà i llarg termini aquestes tecnologies han anat associades a clars avenços, que han millorat la qualitat de vida de les persones; però, en el curt termini, sovint han tingut efectes negatius (redistribució de la riquesa molt esbiaixada cap a uns quants, disminució de productivitat).

Tecnologies elevat nivell d'incertesa i de rebuig.

En aquest entorn, el paper del sector públic és molt important, ja que ha de suavitzar aquests efectes negatius a curt termini (polítiques de caràcter social). Alhora que fomenta la seva implantació perquè puguem a mitjà termini beneficiar-nos (política industrial).

2. Crisis com Covid, crisis geopolítiques (guerra Ucraïna) ... han mostrat: excessiva dependència energètica, excessiva dependència comercial, excessiva dependència en alguns àmbits industrials...

Per reduir aquests riscos d'excessiva dependència s'ha de pivotar cap a una economia més resilient, i aquí la política industrial europea cap a una Autonomia estratègica és el que pretén.

Dependència Energètica? Cas Europa molt evident. Patit amb l'esclat de la guerra d'Ucraïna (tensions geopolítiques intensifiquen els problemes de dependència amb altres països).

Dependència Comercial? Cadenes de valor global – tot i els clars avantatges, potser hem anat massa lluny?

A nivell mediomambiental externalitats negatives que ningú assumeix;

I també menor resiliència davant xocs inesperats, menor resiliència davant tensions geopolítiques.

Dependència Industrial? Semiconductors, productes sanitaris... → dubtes sobre quins son els sectors i productes on necessitem incrementar la nostra “autonomia” o “independència estratègica”.

3. Tercer element: crisi climàtica.

Descarbonització és un repte majúscul on les polítiques industrials de fet han de ser clau: Energia neta, tecnologia més eficient i neta en la indústria...

Elements de política industrial: en què s'hauria de centrar la política industrial?

Lligar-ho amb alguns dels elements de l'Informe Draghi

Per poder competir en la revolució industrial i accelerar el procés de descarbonització, cal fomentar inversions en tecnologies frontera i fomentar la transferència cap a la indústria

Estic força alineada amb el que comenta Informe Draghi.

- Incrementant inversió en innovació de manera general. Despesa en R&D en termes de PIB a la UE 2.3% PIB, versus 3.6% USA, 3.4% JAP, 5.2% KOR. A ESP 1,4%.
- En aquesta innovació, important també centrar-se en tecnologies disruptives.

Mencionar el cas de DARPA / ARPA del EUA: present des de finals dels anys 50 amb un pressupost anual molt rellevant: \$4bn + \$2bn.

Comparativament el European Innovation Council és molt més petit.

- Però, quines són les tecnologies disruptives? Díficil de decidir:
 - Temes relacionat amb dades: núvol, IA, computació d'alt rendiment (quàntica), telecomunicacions, satèl·lits (comunicacions)...
 - Tecnologies descarbonització: fonts d'energia alternatives.
 - Nous materials, biotech...

Inversions en sectors molt concrets – guanyar autonomia estratègica – trencar aquesta excessiva dependència

Estic menys alineada amb tots els elements que defensa Informe Draghi – més dubtes.

- **Semiconductors:** Hem observat la debilitat de la nostra economia davant la manca de semiconductors durant la crisi de la COVID19.
Dubte: podem competir?
Val la pena?: eficiència de l'especialització versus autonomia.
Els semiconductors i què més?
- **Energia - motius**
 - Sí, crec que ha de ser una prioritat per la lluita contra el canvi climàtic.
 - Òbviament també ajuda per la gran dependència amb altres països, no “tant amics”.
 - Solar, eòlica (marina), hidrogen... → algunes d'aquestes tecnologies necessiten de fortes inversions i, per tant, han d'anar de la mà del sector públic.
- **Automoció, defensa, espai...**
 - Més dubtes...
 - No es parla del sector agrofood...

Altres elements importants per ajudar en la política industrial

El finançament més enllà de en les fases d'innovació i inicials → en fases de creixement, sobretot important, trobar-ho a nivell europeu no sempre és fàcil:

- Es necessita d'un finançament menys fragmentat – Letta parla de la necessitat de completar la unió de mercats de capital a Europa.
- Finançament més coordinat, també podríem dir.

Això lliga amb el paper d'Avançsa a Catalunya

AVANÇSA

Definició:

És una empresa adscrita al Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya.

El seu objectiu és impulsar l'ecosistema empresarial català, donant principalment finançament a projectes empresarials innovadors, d'alt valor afegit, que generin ocupació de qualitat, que encaixin dins de la transformació industrial que s'està produint a nivell mundial (una transformació cap a la Indústria 4.0., cap a una indústria més sostenible, cap a una indústria que de resiliència i autonomia a les regions...) – Els elements destacats de la política industrial europea que comentàvem ara mateix.

Def. alternativa:

Capital risc públic (de la Generalitat de Catalunya) que cerca uns rendiments més enllà del purament econòmic (que també) – ocupació, ecosistema...

Tot i això, històricament, Avançsa (Empresa de promoció i localització Industrial de Catalunya EPLICSA), tenia un paper més de “rescat” d'empreses industrials amb problemes.

Inversió

- Principalment préstecs participatius – generalment en sèries A (fase de creixement), encara que en uns quants projectes (estratègics) en fases anteriors. Sempre amb co-inversió.
- Ocasionalment entrada en capital.

Dades Avançsa

Dades d'Avançsa: tenim unes 70 empreses al nostre portfoli.

Aquest 2024 preveiem tancar unes 8-9 operacions (aprovades, tot i que no totes desemborsades): Qilimanjaro, Inbrain, Ocean ecostructures, Jolt, Automoció (no desemborsada encara); semiconductors (no desemborsada encara)...

En el 2023, 16 operacions, amb un desembors monetari de més de 18M d'euros.

A partir d'aquí es va animar la tertúlia. Som un país petit amb recursos limitats i per tant hem d'optimitzar el que tenim, cal una estratègia industrial selectiva amb una iniciativa públicoprivada amb una visió a 10 anys i amb un consens política. Es va parlar del Pacte Nacional per la Indústria però que era molt difús. Cal major inversió en I+D -un 2,5% a la Xina encara que no hi ha gaires fons fiables o un 5% Korea mentre que nosaltres estem molt per sota-. Els programes americans fan política industrial des dels anys cinquanta amb el Programa DARPA que arreglen 4b\$ i els ARPA sectorials - Energia, Robòtica... - 2B\$. Es va fer esment que el pressupost de Grífols en I+D és de 379M€ superior al pressupost de la UPC -349M€ a 2023-. Les innovacions a curt termini poden generar baixades de productivitat - ja que les empreses s'han d'adaptar a la innovació - i que evidentment hi ha perdedors dels canvis tecnològics: la política industrial ha d'impulsar el canvi mentre que la política social ha de compensar les externalitats negatives. Es van expressar els seus dubtes en la creació d'una fàbrica de Microxips i mentre s'afegia que les *foundry* poden arribar a una inversió de 25.000M€ per quedar obsoletes en 4 anys encara que algú es preguntava si per tota Europa una fàbrica seria viable i així mantenir certa independència tecnològica. De fet els TSMC van començar com una fàbrica qualsevol de Microxips però que l'evolució del sector i les altes inversions han portat a generar un monopoli de factor. Es va afegir que els taiwanesos compren la tecnologia a Holanda.

La competitiva no es construeix d'un automàticament sinó que requereix anys. A Alemanya es parla inclús de desindustrialització, un estudi de la patronal diu que un 20% de la indústria alemanya està en perill de mort (emigració silenciosa i la reducció de Mittlestands, alts preus de l'energia, factura impositiva, mercat financer poc desenvolupat...) .

El control de la dada té un component estratègic. Meta ha estat multada per vendre dades d'usuaris i també es va forçar al FaceBook a adquirir Whatsapp per una milionada per evitar caure en mans xineses.

El model de col·laboració industrial europeu exitós ha estat Airbus, calen doncs també empreses tractores per crear cadenes de valor al seu entorn. La compra pública innovadora també pots ser important per impulsar. Es va exposar el cas d'una spin off, sorgida del BSC que està invertida per fons de venture capital de la Generalitat amb comandes de la pròpia Generalitat. Es va fer incís que el BSC té 900 investigadors i els resultats al *Google scholar* no són molt lluits. També es parla d'un cert excés de fons públics destinats al venture capital mentre no està prou clar si hi haurà projectes d'inversió amb un pla de negocis viable a mitjà termini com per assumir aquesta quantitat de fons.

La logística era part fonamental per que molts empresaris no venien més enllà d'un determinat per que no hi havia una xarxa multimodal que fos eficient per exportar mercaderies a preus competitius. Es va incidir que està molt bé produir però el que s'ha de fer es vendre, que s'han de buscar sectors que siguin viables. Des de la de la fabricació en massa del Model T de Ford, els cotxes es venen amb Leasing de l'època.

Es va distingir entre tecnologia aplicada on hi ha multiplicadors de 3 o 4 i on hi ha una millora de procés amb els centres de recerca bàsica amb multiplicadors de x10 o 20.

Respecte la política energètica s'ha tingut en compte més l'impacte medioambiental que no la pròpia energia, de fet no hi ha una política energètica europea a llarg termini - més de 10 anys - i cap Estat ho ha deixat anar. Malgrat tot, com que la vida de les plaques fotovoltàiques és de 10 anys es pot reduir el temps de la planificació energètica.